

Antopäivä: 4.9.2026
Voimaantulopäivä: 9.9.2026
Voimassa: Toistaiseksi

Lainsäädäntö, johon ohje perustuu:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 376/2014 poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla.

Komission täytäntöönpanoasetus 2015/1018 pakollisesti ilmoitettavien siviili-ilmailun poikkeamien luokittelua koskevan luettelon vahvistamisesta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 996/2010 siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnasta ja ehkäisemisestä ja Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) liitteet 6 ja 13.

Ilmailulaki (864/2014), 125, 126 ja 128 §.

Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta 541/2023, kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) liite 18.

Muutostiedot:

Tällä ohjeella korvataan kumottu, 19.5.2014 annettu määräys GEN M1-4

Onnettomuuksista, vakavista vaaratilanteista ja poikkeamista ilmoittaminen

(TRAFI/10658/03.04.00.00/2013) sekä 8.11.2012 annettu vaarallisten aineiden

ilmakuljetus määräys OPS M1-18 (TRAFI/8082/03.04.00.00/2012) raportointia koskeva osuus.

Revisio 2.0: Tarkennus poikkeamailmoituksen tekemiseen. Yksityisilmailijoiden raportointi.

Revisio 3.0: Tarkennuksia poikkeamailmoituksen tekemiseen, Q&A, www-linkit päivitetty.

Revisio 3.1: Turvasähköpostin osoite.

Revisio 4.0: Lomakkeen linkki

Revisio 5.0: Tarkennuksia kohtaan 1.2 lennonjohtaja ja lennontiedottaja, kohtaan 5 poikkeamien analysointi, kohtaan 8 uusia kysymyksiä ja vastauksia ja liite 2 yhteystietojen päivitys

Revisio 5.1: Traficom-yhteystietojen ja lomakepohjan päivitys.

Revisio 6.0: Lisätty kohta 5, tarkennettu kohtaa 6, päivitetty yhteystiedot

Revisio 7.0: Lisätty tarkennukset pakollisesti raportoitavista tapaustyypeistä, miehittämättömässä ilmailussa raportoitavista tapauksista, vapaaehtoisesti raportoitavista tapauksista, just culture-periaatteista ja yhteystahosta. Lisäksi muita kieliopillisia ja Traficomin kirjoitusasun korjauksia.

Revisio 8.0: Tarkennuksia kohtiin 1.1, 2.1 (miehittämättömän ilmailun raportointi), kohta 3 (ilmoituksen tekeminen), kohta 8 (vaarallisiin aineisiin liittyvät ilmoitukset), liite 1 (esimerkkiluettelo vakavista vaaratilanteista) ja liite 2 (yhteystiedot). Lisäksi yleistä tekstin selkeyttämistä sekä verkkolinkkien päivitys.

ILMAILUN ONNETTOMUUKSISTA, VAKAVISTA VAARATILANTEISTA JA POIKKEAMISTA ILMOITTAMINEN

Suomessa sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 376/2014 poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta (jäljempänä poikkeama-asetus) kaikkiin ilma-aluksiin, ottaen kuitenkin huomioon poikkeama-asetuksen 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu miehittämättömiä ilma-aluksia koskeva rajauksen (kts ohjeen kohdat 1.1 ja 2.1, joissa kuvattu miehittämätöntä ilmailua koskevat ilmoitusvaatimukset). Linkki poikkeama-asetukseen löytyy tämän ohjeen liitteestä 2.

Tämän ilmailuohjeen tarkoituksena on kuvata tarkemmat menettelyt ja ohjeet, joita Suomessa noudatetaan.

Sisällysluettelo

ILMAILUN ONNETTOMUUKSISTA, VAKAVISTA VAARATILANTEISTA JA POIKKEAMISTA ILMOITTAMINEN.....	2
1 Onnettomuuksista ja vakavista vaaratilanteista ilmoittaminen.....	3
1.1 Ilma-aluksen päällikkö.....	3
1.2 Lennonjohtaja ja lennontiedottaja.....	3
1.3 Muussa lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä toimivat henkilöt.....	3
2 Poikkeamista ilmoittaminen.....	4
2.1 Miehittämättömän ilmailun poikkeamista ilmoittaminen.....	4
3 Ilmoituksen tekeminen.....	5
4 Vapaaehtoinen ilmoitusjärjestelmä.....	6
5 Poikkeamatietojen luovutus eurooppalaisesta keskusrekisteristä.....	6
6 Poikkeamien analysointi.....	6
7 Oikeudenmukainen turvallisuuskulttuuri (Just culture).....	7
7.1 Valituselin.....	8
8 Vaarallisiin aineisiin liittyvät ilmoitukset.....	8
8.1 Tietojen antaminen vaarallisten aineiden ilmailuonnettomuuden tai vaaratilanteen jälkeen.....	8
8.2 Tietojen antaminen vaarallisten aineiden kuljetusonnettomuuden tai -vaaratilanteen jälkeen.....	8
8.3 Tietojen antaminen vaatimusten vastaisesti kuljetettavaksi jätetyistä tai kuljetettavista vaarallisista aineista.....	9
Liitteet.....	10
Liite 1 Esimerkkiluettelo vakavista vaaratilanteista (ICAO Annex 13).....	10
Liite 2 Yhteystiedot.....	12

1 Onnettomuuksista ja vakavista vaaratilanteista ilmoittaminen

1.1 Ilma-aluksen päällikkö

Ilma-aluksen päällikön on viipymättä ilmoitettava onnettomuudesta ja vakavasta vaaratilanteesta asianomaiselle ilmaliikennepalveluelimelle ja Onnettomuustutkintakeskukselle.

Miehittämättömän ilma-aluksen lennättäjän tai operaattorin on ilmoitettava Onnettomuustutkintakeskukselle kaikista onnettomuuksista ja vakavista vaaratilanteista, joissa miehittämätön ilma-aluksen toiminnan seurauksena on aiheutunut vahinkoja ihmisille tai omaisuusvahinkoja muille kuin pelkästään miehittämättömälle ilma-alukselle. Asianomaiselle ilmaliikennepalveluelimelle on ilmoitettava, mikäli tapauksessa on ollut osallisena miehitetty ilma-alus.

Ilmaliikennepalveluelimelle ilmoitus on tehtävä asianomaisella radiotaajuudella tai puhelimitse ja Onnettomuustutkintakeskukselle puhelimitse.

Ilmaliikennepalveluelimelle lennon aikana tehtävässä ilmoituksessa on mainittava kaikki oleelliseksi arvioitu tieto tapahtuneesta. Vaarallisia aineita kuljetettaessa on tieto niistä tilanteen salliessa sisällytettävä ilmoitukseen.

Liikenne- ja viestintävirastolle ilmoitus on tehtävä mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen, viimeistään 72 tunnin sisällä tapahtuneesta.

1.2 Lennonjohtaja ja lennontiedottaja

Lennonjohtajan tai lennontiedottajan on välittömästi tehtävä ilmoitus tietoonsa tulleesta onnettomuudesta ja vakavasta vaaratilanteesta oman vastuualueensa lentopelastuskeskukselle, jonka puolestaan viipymättä on ilmoitettava tapahtuneesta Onnettomuustutkintakeskukselle. Liikenne- ja viestintävirastolle ilmoitus on tehtävä mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen, viimeistään 72 tunnin sisällä tapahtuneesta.

1.3 Muussa lentoturvallisuuden vaikuttavassa tehtävässä toimivat henkilöt

Kun muussa lentoturvallisuuden vaikuttavassa tehtävässä toimiva henkilö havaitsee onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen, on hänen välittömästi ilmoitettava siitä asianomaiselle ilmaliikennepalveluelimelle. Liikenne- ja viestintävirastolle ilmoitus on tehtävä mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen, viimeistään 72 tunnin sisällä tapahtuneesta.

Listaus muista lentoturvallisuuden vaikuttavissa tehtävissä toimivista henkilöistä on esitetty poikkeama-asetuksen artiklassa 4. Näitä henkilöitä ovat mm. ilma-alusten huoltomekaanikot, lentoaseman kunnossapitohenkilöstö ja maahuolintahenkilöstö.

Huom. Luettelo vakavien vaaratilanteiden esimerkeistä on tämän ohjeen liitteessä 1.

Onnettomuustutkintakeskuksen ja Liikenne- ja viestintäviraston yhteystiedot ovat tämän ohjeen liitteessä 2.

2 Poikkeamista ilmoittaminen

Kohdassa 1 mainittuja ilmoitusvelvollisia henkilöitä koskee pakollinen ilmoitusvelvollisuus myös muista tapahtumista kuin onnettomuuksista ja vakavista vaaratilanteista. Näillä tarkoitetaan tiettyihin tapahtumaluokkiin kuuluvia tapauksia, jotka voivat muodostaa merkittävän riskin ilmailun turvallisuudelle.

Yksityiskohtainen luettelo tapahtumaluokista ja niihin kuuluvista tapahtumista on EU-asetuksen 2015/1018 liitteissä, jotka on jaoteltu ilmailun eri osa-alueittain:

- Liite I: Miehitetyn ilma-aluksen toimintaan liittyvät poikkeamat
- Liite II: Ilma-aluksen teknisiin kuntoon, huoltoon ja korjaukseen liittyvät poikkeamat
- Liite III: Lennonvarmistuspalveluihin ja -laitteisiin liittyvät poikkeamat
- Liite IV: Lentopaikkoihin ja maapalveluihin liittyvät poikkeamat
- Liite V: Muihin kuin vaativiin moottorikäyttöisiin ilma-aluksiin liittyvät poikkeamat (ml. purjelentokoneet ja ilmaa kevyemmät ilma-alukset)
- Liite VI: Miehittämättömien ilma-alusjärjestelmien (UAS) toimintaan liittyvät poikkeamat

Linkki asetukseen löytyy tämän ohjeen liitteestä 2.

Henkilöiden suositellaan ilmoittavan aikeestaan tehdä tapauksesta poikkeamailmoitus myös mahdollisille muille tilanteen osapuolille, jotta nämä ovat tietoisia ja voivat tarvittaessa tehdä oman ilmoituksensa ja esittää oman näkemyksensä tapahtuneesta.

2.1 Miehitämättömän ilmailun poikkeamista ilmoittaminen

Riippumatta miehitämättömän ilmailun toimintakategoriasta (avoin, erityinen, sertifioitu), Suomessa miehitämättömän ilma-aluksen lennättäjän tai operaattorin tulee aina tehdä lentoturvallisuusilmoitus, jos:

- a) miehitämättömän ilma-alus on ollut osallisena tapahtumassa, joka on johtanut henkilön kuolemaan tai vakavaan loukkaantumiseen, tai
- b) tapahtumassa on ollut osallisena miehitetty ilma-alus.

Yllä mainittujen tapausten lisäksi laajempi pakollinen ilmoitusvelvollisuus määräytyy toimintakategorian ja ilma-alusjärjestelmältä vaadittavan hyväksynnän mukaan seuraavasti:

Avoimessa kategoriassa (open) ei ole pakollista ilmoitusvelvollisuutta muista tapauksista. Vapaaehtoisia ilmoituksia voi tehdä kohdan 4 mukaisesti.

Erityisessä kategoriassa (specific) pakollinen ilmoitusvelvollisuus koskee toimintaa, jossa ilma-alusjärjestelmän suunnittelusta vaaditaan ilmoitus (asetus (EU) 2018/1139 56 artikla 5 kohta).

Sertifioidussa kategoriassa (certified) pakollinen ilmoitusvelvollisuus koskee toimintaa, jossa ilma-alusjärjestelmän suunnittelusta vaaditaan todistus (asetus (EU) 2018/1139 56 artikla 1 kohta).

Erityisessä ja sertifioidussa kategoriassa pakollisesti ilmoitettavat tapaukset on lueteltu EU-asetuksen 2015/1018 liitteessä VI.

Suomalaisessa valtion miehitämättömässä ilmailussa noudatetaan vastaavia ilmoitusperiaatteita siten, että lakisääteisen toiminnan harjoittelu rinnastetaan avoimen kategorian miehitämättömään ilmailutoimintaan.

Liikenne- ja viestintävirasto kannustaa lisäksi vapaaehtoiseen ilmoittamiseen kaikista tapahtumista, joista voi käydä ilmi ilmailun todellinen tai mahdollinen turvallisuusriski.

3 Ilmoituksen tekeminen

Ilmoitus onnettomuudesta, vakavasta vaaratilanteesta tai poikkeamasta on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle sähköisen ilmoitusjärjestelmän kautta.

Ilmailuorganisaatioihin kuuluva henkilöstö raportoi ensisijaisesti oman organisaationsa turvallisuusjohtamisjärjestelmän (SMS) välityksellä. Henkilöstön on ilmoitettava omalle organisaatiolleen tapahtumasta tai havainnosta viimeistään 72 tunnin kuluessa. Organisaation on toimitettava ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 72 tunnin kuluessa siitä, kun se sai tiedon tapahtumasta.

Pääasiallinen sähköinen ilmoitusjärjestelmä on yhteiseurooppalainen ECCAIRS2-järjestelmä.

Yksityiset yleis- ja harrasteilmailijat voivat myös raportoida Suomessa tapahtuneista tilanteista erillisen ilmoitusjärjestelmän kautta. Linkit molempiin järjestelmiin ovat saatavilla Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilta <https://www.traficom.fi/fi/ilmailun-turvallisuus/lentoliikenteen-onnettomuuksista-vaaratilanteista-ja-poikkeamista-ilmoittaminen>.

Organisaatioiden tulee huolehtia, että Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettava ilmoitus sisältää vähintään poikkeama-asetuksen liitteessä I luetellut pakolliset tiedot.

Organisaatiot voivat erikseen sovittaessa toimittaa ilmoituksen Liikenne- ja viestintäviraston aineistonsiirtorajapinnan kautta.

Ilmoituksen voi tehdä myös nimettömänä. Traficom kannustaa kuitenkin nimelliseen ilmoittamiseen, jotta tapahtumasta voidaan tarvittaessa esimerkiksi pyytää lisätietoja. Kaikkia ilmoituksia käsitellään luottamuksellisesti Just Culture -periaatteiden mukaisesti, jotka on tarkemmin kuvattu alempana kohdassa 7.

4 Vapaaehtoinen ilmoitusjärjestelmä

Vapaaehtoisen ilmoituksen voi tehdä kuka tahansa, myös henkilö, jota ei koske pakollinen ilmoitusvelvollisuus. Ilmoituksen voi tehdä mistä tahansa havainnosta tai tapahtumasta, joka ei kuulu pakollisen raportoinnin piiriin, mutta jonka ilmoittaja arvioi muodostavan todellisen tai mahdollisen riskin ilmailun turvallisuudelle.

Organisaatioiden on ilmailulain 126 §:ssä säädetyn mukaisesti toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle omaan vapaaehtoiseen ilmoitusjärjestelmäänsä kerätyt poikkeamatiedot, noudattaen pakollisen ilmoitusjärjestelmän periaatteita ja menetelmiä.

Liikenne- ja viestintävirasto suosittelee raportoimaan vapaaehtoisesti mahdollisimman matalalla kynnyksellä. Vapaaehtoiset ilmoitukset käsitellään samojen luottamuksellisuus- ja Just Culture -periaatteiden mukaisesti kuin pakolliset ilmoitukset (kts kohta 7).

5 Poikkeamatietojen luovutus eurooppalaisesta keskusrekisteristä

EU:n poikkeama-asetuksen 10 artiklan mukainen yhteystaho, jolle tietojenluovutuspyynnöt yhteiseurooppalaisesta keskusrekisteristä osoitetaan, on Liikenne- ja viestintävirasto.

Pyynnöt tehdään sähköisellä lomakkeella, joka löytyy täältä: <https://www.traficom.fi/fi/ilmailun-turvallisuus/pyynto-saada-ilmailun-poikkeamaraportointia-koskevia-tietoja-eurooppalaisesta-keskusrekisterista>

6 Poikkeamien analysointi

Poikkeama-asetuksen 13 artiklan mukaan organisaatioiden on analysoitava poikkeamia tai poikkeamaryhmiä määritelläkseen niihin liittyvät turvallisuusriskit. Tämän analyysin perusteella organisaation on määriteltävä mahdollisesti tarvittavat korjaavat tai ehkäisevät toimet, joita ilmailun turvallisuuden parantaminen edellyttää.

Kun organisaatio on tunnistanut analyysin perusteella todellisen tai mahdollisen ilmailun turvallisuuteen liittyvän riskin, sen on toimitettava 30 päivän kuluessa poikkeaman ilmoituspäivästä Liikenne- ja viestintävirastolle analyysin alustavat tulokset, jos sellaisia on saatavilla, sekä toteutettavat korjaavat toimet. Analyysin lopulliset tulokset on toimitettava heti kun ne ovat saatavilla ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa poikkeaman ilmoituspäivästä.

Yksittäisestä poikkeamasta tehdyn analyysin toimittamisvelvollisuuden kriteerit täyttyvät, kun organisaatio on oman analyysinsa perusteella todennut tarpeen tehdä korjaavia tai ehkäiseviä toimia riskin pienentämiseksi tai turvallisuuden kannalta epäsuotuisan kehityssuunnan korjaamiseksi.

Kaikki poikkeamaryhmistä tehdyt analyysit (teema-analyysit) täyttävät toimittamisvelvollisuuden kriteerit. Teema-analyysista tulisi aina käydä ilmi, miten aihetta jatkossa seurataan (seurantasuunnitelma) ja miten analyysia päivitetään. Kertaluontoisissa teema-analyysissa sovelletaan yllä mainittuja 30 päivän ja kolmen kuukauden aikarajoja.

Analyysien toimitustavat ja osoitteet esitetään tämän ilmailuohjeen liitteessä 2.

Analyysin tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- Tieto, onko kyseessä alustava analyysi, lopullinen analyysi vai teema-analyysin päivitys.
- Yrityksen oman järjestelmän tuottama asianumero(t)
- Johtopäätökset
- Toimenpiteet vastaavien tapahtumien ehkäisemiseksi jatkossa
- Seurantasuunnitelma

Analyysin formaatti on organisaation päätettävissä, kunhan yllä mainitut elementit sisältyvät analyysiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myös pyytää yksittäisten poikkeamien tai poikkeamaryhmien analysointia.

7 Oikeudenmukainen turvallisuuskulttuuri (Just culture)

Oikeudenmukaisen turvallisuuskulttuurin tarkoituksena on rohkaista yksityishenkilöitä ilmoittamaan turvallisuuteen liittyviä tietoja. Henkilöstölle ei saa aiheutua rangaistuksiksi tai sanktioiksi tulkittavia seuraamuksia, eikä heitä saa syrjiä tai muutoin vaikeuttaa heidän työntekeään sen perusteella, että he ovat toimineet poikkeama-asetuksen vaatimusten mukaisesti.

Tämä ei kuitenkaan vapauta henkilöitä näiden tavanomaisista vastuista. Oikeudenmukainen turvallisuuskulttuuri ei suojaa tilanteissa, joissa kyseessä on tahallinen laiminlyönti tai tilanne, jossa ilmeinen riski on selkeällä ja vakavalla tavalla jätetty huomiotta ja joissa on vakavasti laiminlyöty olosuhteiden edellyttämää ammatillista huolellisuusvelvoitetta.

Organisaation tulee käsitellä tietoonsa saama poikkeama asianmukaisesti noudattaen poikkeama-asetuksen 16 artiklan mukaisia vaatimuksia. Raportoijan tulee pystyä luottamaan, että käsittelyllä tavoitellaan aitoa turvallisuuskehitystä.

Suomen ilmailun turvallisuusohjelmassa (linkki ohjeen liitteessä 2) on tarkemmin kuvattu oikeudenmukaisen turvallisuuskulttuurin periaatteet, joita myös Liikenne- ja viestintävirasto noudattaa poikkeamatietojen käsittelyssä.

7.1 Valituselin

Poikkeama-asetuksen 16 artiklassa säädetään elimestä, jolle työntekijät ja muun sopimuksen perusteella palvelukseen otettu henkilöstö voivat ilmoittaa raportin käsittelyn yhteydessä just culture -periaatteen vastaiseksi kokemastaan toiminnasta.

Suomessa nimettynä elimenä toimii Liikenne- ja viestintävirasto. Valituselimen yhteystiedot on esitetty tämän ohjeen liitteessä 2.

8 Vaarallisiin aineisiin liittyvät ilmoitukset

8.1 Tietojen antaminen vaarallisten aineiden ilmailuonnettomuuden tai vaaratilanteen jälkeen

Lain vaarallisten aineiden kuljetuksesta (541/2023, VAK-laki) 56 § tarkoitettuihin onnettomuus- ja vaaratilanneilmoituksiin on sisällyttävä ne lentorahtina kuljetettavia vaarallisia aineita koskevat tiedot, jotka kuljetuksen suorittaja on ennen lentoa antanut kirjallisesti ilma-aluksen päällikölle.

8.2 Tietojen antaminen vaarallisten aineiden kuljetusonnettomuuden tai -vaaratilanteen jälkeen

VAK-lain 56 § tarkoitetut onnettomuus- ja vaaratilanneilmoitukset on tehtävä tämän ohjeen kohdan 2 ja 3 mukaisesti. Tapauksista on ilmoitettava riippumatta siitä, ovatko vaaralliset aineet olleet rahtina, postina, matkustajan matkatavarana vai miehistön matkatavarana. Ilmoitus on toimitettava toimivaltaisille viranomaisille viivytyksettä, kuitenkin viimeistään 72 tunnin kuluttua tapauksesta.

Kaikki ilmoitukseen sisällytettävät seikat on ilmoitettava sellaisina kuin ne olivat tiedossa ilmoitushetkellä. Vähintään seuraavat tiedot on ilmoitettava, mikäli ne ovat saatavissa:

- a) tapahtuman aika ja paikka;
- b) lennon tunnus (radiokutsu) ja päivämäärä;
- c) selostus, millaisesta tavarasta on kyse;
- d) vaarallisten aineiden sijainti (rahti, posti, matkustajan matkatavara, miehistön matkatavara);
- e) lentorahtikirjan / postisäkin / matkatavaratarran / lentolipun numero;
- f) aineen nimi ja YK-numero;
- g) aineen vaarallisuusluokka ja mahdollinen lisävaara;
- h) pakkaustyyppi ja vaatimustenmukaisuusmerkintä;
- i) vaarallisten aineiden määrä;
- j) lähettäjän / matkustajan nimi ja osoite;
- k) arvio tapauksen syystä;
- l) toimenpiteet, joihin on ryhdytty.

Ilmoitukseen on lisäksi merkittävä ilmoituksen tekijän nimi, tehtävä, osoite ja puhelinnumero. Ilmoitukseen on liitettävä jäljennökset asiaankuuluvista asiakirjoista sekä mahdolliset valokuvat.

8.3 Tietojen antaminen vaatimusten vastaisesti kuljetettavaksi jätetyistä tai kuljetettavista vaarallisista aineista

VAK-lain 58 §:n 4 momentissa tarkoitetut ilmoitukset on tehtävä tämän ohjeen kohdan 2 ja 3 mukaisesti.

Ilmoituksen sisällön osalta sovelletaan kohdan 8.2 ohjeita.

Pasi Takala

Osastopäällikkö

Ilmailun infra ja lentokelpoisuus

Liitteet

Liite 1 Esimerkkiluettelo vakavista vaaratilanteista (ICAO Annex 13)

Luettelut tapaukset ovat esimerkkejä mahdollisista vakavista vaaratilanteista. Luettelo ei kuitenkaan ole kaiken kattava, ja asiayhteydestä riippuen siinä mainittuja tapahtumia ei välttämättä luokitella vakavaksi vaaratilanteeksi, mikäli tapahtuman ja uskottavimman lopputuloksen välillä säilyi tehokkaita suojauksia.

- Yhteentörmäyksen uhka, joka on edellyttänyt väistöliikettä tai jonka yhteydessä väistöliike olisi ollut asianmukainen yhteentörmäyksen tai vaaratilanteen välttämiseksi.
- Törmäys, jota ei luokitella onnettomuudeksi.
- Täpärästi vältetty törmäys maastoon ilma-aluksen ollessa normaalisti ohjaajan hallinnassa (CFIT).
- Lento-onlähtö tai keskeytetty lento-onlähtö suljetulta tai varatulta kiitotieltä, rullaustieltä (lukuun ottamatta helikopterien sallittua lentotoimintaa) tai muulta kuin ilma-alukselle osoitetulta kiitotieltä.
- Laskeutuminen tai laskeutumisyritys suljetulle tai varatulle kiitotielle, rullaustielle (lukuun ottamatta helikopterien sallittua lentotoimintaa) tai muulle kuin ilma-alukselle osoitetulle kiitotielle tai muualle kuin tarkoitetuille laskeutumiskoille, kuten maanteille.
- Laskutelineen sisäänvetäytyminen tai lasku laskutelineet sisään vedettyinä, kun tapahtumaa ei luokitella onnettomuudeksi.
- Siivenkärjen, moottorikotelon tai muun ilma-aluksen osan maakosketus laskun aikana, kun tapahtumaa ei luokitella onnettomuudeksi.
- Vakava epäonnistuminen yritettäessä saavuttaa ennakoidut suoritusarvot lento-onlähdessä tai alkunousussa.
- Tulipalo tai savu ohjaamossa, matkustajatiloissa, rahtitiloissa tai moottoripalo, vaikka palo olisi sammutettu sammutusvälineiden avulla.
- Tapaukset, joissa ohjaamomiehistön on täytynyt käyttää varahapetta.
- Ilma-aluksen rakenteiden pettäminen tai moottorin rikkoutuminen, kun tapahtumaa ei luokitella onnettomuudeksi, mukaan luettuna turbiinimoottorin rikkoutuminen siten, että osia sinkoutuu ulos.

- Ilma-aluksen toimintaa merkittävästi haittaava useiden vikojen yhtäaikainen ilmeneminen yhdessä tai useammassa ilma-aluksen järjestelmässä.
- Ohjaamomiehistön jäsenen toimintakyvyttömyys lennon aikana:
 - a) yhden ohjaajan toiminnassa (ml. miehittämättömän ilma-aluksen kauko-ohjaaja), tai
 - b) usean ohjaajan toiminnassa, joissa lentoturvallisuus vaarantui jäljelle jääneen miehistön työkuormituksen merkittävän kasvun vuoksi.
- Polttoaineen määrään tai jakautumiseen liittyvä tilanne, joka edellyttää ohjaajalta ilmoitusta hätätilasta, esimerkiksi polttoaineen riittämättömyys, polttoaineen loppuminen, polttoaineen saannin estyminen tai kyvyttömyys käyttää kaikkea ilma-aluksessa olevaa käyttökelpoista polttoainetta.
- Vakavuusluokka A:n mukaiset kiitotiepoikkeamat (ICAO Doc 9870 Manual on the Prevention of Runway Incursions sisältää lisätietoa vakavuusluokituksista).
- Vaaratilanteet lentoonlähdessä tai laskussa, kuten vajaaksi jäänyt lasku taikka kiitotien päästä tai sivusta ulos ajautuminen.
- Järjestelmien vikaantuminen (mukaan lukien tehon tai työntövoiman menetys), sääilmiöt, hyväksytyn lennon rajakäyrän ulkopuolella tapahtunut toiminta tai muut tapahtumat, jotka aiheuttivat tai olisivat voineet aiheuttaa vaikeuksia ilma-aluksen hallinnassa.
- Pakollisiin lennonohjauksen ja lentosuunnistuksen rinnakkaisiin järjestelmiin kuuluvan useamman kuin yhden järjestelmän pettäminen.
- Riippuvan kuorman tai muun ilma-aluksen ulkopuolella kuljetettavan kuorman tahaton irtoaminen tai hätätilanteessa sen tarkoituksellinen irrottaminen.

Liite 2 Yhteystiedot

Onnettomuustutkintakeskus

Päivystyspuhelin (24H): +358 50 5 112 112

Liikenne- ja viestintävirasto

Ilmoitukset onnettomuudesta, vakavasta vaaratilanteesta tai poikkeamasta:
<https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/lentoliikenteen-onnettomuuksista-vaaratilanteista-ja-poikkeamista-ilmoittaminen>

Analyysit ja liitteet:

lentoturvallisuus@traficom.fi

tai halutessa turvasähköpostilla joko

lentoturvallisuus@traficom.fi (jos lähettäjällä käytössä Sec@GW
-sähköpostin salausratkaisu)

tai <https://securemail.traficom.fi/lentoturvallisuus@traficom.fi>

Raportoijan suoja ja Just Culture väärinkäytösepäilyt:
tietolahteensuoja.ilmailu@traficom.fi

Raportointiin liittyvät kysymykset:

lentoturvallisuus@traficom.fi

Lisätietoa poikkeamaraportoinnista

Poikkeama-asetus (EU) 376/2014:

<http://data.europa.eu/eli/reg/2014/376>

Täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/1018 (pakollisesti ilmoitettavat poikkeamat):

http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2015/1018

EASAn ylläpitämä Easy Access Rules for Occurrence reporting, sisältäen poikkeama-asetuksen ohjemateriaalin:

<https://www.easa.europa.eu/document-library/easy-access-rules/occurrence-reporting-rule-book-easy-access-rules>

Kysymyksiä ja vastauksia poikkeamaraportoinnista:

<https://traficom.fi/fi/ilmailun-turvallisuus/lentoliikenteen-onnettomuuksista-vaaratilanteista-ja-poikkeamista-ilmoittaminen>

Ilmailun turvallisuustietoa:

<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/ilmailun-turvallisuustietoa>

Suomen ilmailun turvallisuusohjelma:

<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/suomen-ilmailun-turvallisuusohjelma>